

Силабус навчальної дисципліни
ПРАВОЗНАВСТВО
051 Економічна кібернетика (ВК33, ОП 2020)

Рівненський державний гуманітарний університет
Кафедра політології та соціології

Назва навчальної дисципліни	Правознавство
Загальна кількість кредитів та кількість годин для вивчення дисципліни	3 кредити / 90 годин
Вид підсумкового контролю	Залік
Викладач	Лесняк Віталій Юрійович
Профайл викладача на сайті кафедри, в соцмережі	www.rshu.edu.ua
Е-mail викладача	lesvit@ukr.net
Мова викладання	українська
Консультації	Очні консультації: за попередньою домовленістю з викладачем щочетверга, з 8.00 до 9.30. Он-лайн консультації: за попередньою домовленістю з викладачем щоп'ятниці, з 8.00 до 9.30.

Цілі навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Правознавство» є формування у студентів знань з основ теорії держави і права, забезпечення оволодіння студентами системою основних правових понять та засвоєння найважливіших положень окремих галузей права і вироблення навичок їх застосування на практиці.

Основними завданнями вивчення дисципліни є засвоєння закономірностей та специфіки розвитку держави та права, основних положень Конституції України, які стосуються регламентування діяльності держави та організації суспільного життя, прав і обов'язків громадянина, ознайомлення з ключовими положеннями основних галузей права та їх застосуванням, а також перспективами розвитку правової системи України у напрямку євроінтеграції. Важливим завданням є створення мотивації до самонавчання та особистісного розвитку, самостійного аналізу, систематизації та узагальнення матеріалу, формування розвиненої правової культури.

Очікувані результати навчання

Згідно з вимогами Стандарту вищої освіти дисципліна забезпечує набуття здобувачами вищої освіти компетентностей інтегральних, загальних та спеціальних (фахових). Інтегральна компетентність передбачає здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі професійної діяльності та у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та здійснення інновацій.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК11. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК12. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК)

СК2. Здатність здійснювати професійну діяльність у відповідності з чинними нормативними та правовими актами.

СК.8. Здатність аналізувати та розв'язувати завдання у сфері економічних та соціально-трудових відносин.

Інтегративні кінцеві програмні результати навчання, формуванню яких сприяє навчальна дисципліна

Програмні результати навчання (ПНР)

ПНР2. Відтворювати моральні, культурні, наукові цінності, примножувати досягнення суспільства в соціально-економічній сфері, пропагувати ведення здорового способу життя.

ПНР9. Усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.

ПНР11. Вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин.

ПНР 14. Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку

ПНР 17. Виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в одній або декількох професійних сферах з врахуванням ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.

ПНР 18. Використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність.

ПНР 23. Показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне, креативне, самокритичне мислення.

ПНР 24. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та свідомо на основі етичних принципів, цінувати та поважати культурне різноманіття, індивідуальні відмінності людей.

Передумови вивчення дисципліни для формування програмних результатів навчання та компетентностей

Вивчення навчальної дисципліни "Правознавство" дає можливість ознайомитися з основними положеннями ключових галузей права України, пізнати її органічні зв'язки з іншими академічними курсами, такими як: економіка праці і соціально-трудові відносини та ін. Предметом вивчення навчальної дисципліни є комплекс суспільних відносин, які врегульовуються найважливішими положеннями окремих галузей права. Мотивація здобувачів вищої освіти передбачає отримання якнайширшого комплексу теоретичних та практичних знань про застосування законодавства України в різних сферах суспільного життя. Спільна (групова) діяльність полягає у розв'язанні практичних завдань з вирішення актуальних правових задач. Самостійна діяльність здобувачів вищої освіти передбачає самостійний пошук студентами відповідей до поставлених практичних задач в правовій літературі та системі законодавства України.

Перелік тем

Змістовий модуль 1. Основи теорії держави і права та конституційного права України

Тема 1. Основи теорії держави і права.

Основи теорії держави. Походження держави та розвиток державності на території України. Основи теорії походження держави і права. Держави, що існували на території сучасної України. Поняття держави та її ознаки. Поняття права та його ознаки, функції та система. Джерела (форми) права. Закони і підзаконні нормативні акти. Поняття,

структура, види правовідносин. Правопорушення: поняття, склад, види. Юридична відповідальність: поняття і види.

Тема 2. Основи конституційного права України. Загальні засади конституційного ладу України. Виборча система України.

Поняття і види конституцій. Загальні засади конституційного ладу України. Конституційний статус особи. Поняття громадянства. Вибори та референдум в Україні. Референдум. Вибори Президента України. Вибори до Верховної Ради України. Вибори до органів місцевого самоврядування.

Тема 3. Основи конституційного права України. Загальна характеристика системи органів державної влади України.

Президент України. Верховна Рада України. Кабінет Міністрів України та інші органи виконавчої влади. Територіальний устрій України та форми місцевого самоврядування. Судова система України.

Змістовий модуль 2. Основи окремих галузей права України

Тема 4. Основи трудового права України.

Трудові правовідносини. Поняття, зміст і види трудового договору. Припинення трудового договору. Робочий час і час відпочинку. Трудова дисципліна. Матеріальна і дисциплінарна відповідальність працівників. Розв'язання індивідуальних і колективних трудових спорів.

Тема 5. Основи сімейного права України.

Поняття сімейного права України. Предмет його правового регулювання. Сімейний кодекс України. Поняття сім'ї і шлюбу. Порядок укладення шлюбу, його припинення та визнання недійсним. Права і обов'язки подружжя, батьків і дітей, інших членів сім'ї. Поняття опіки та піклування. Застосування Сімейного кодексу України до іноземців та осіб без громадянства. Застосування законів іноземних держав і міжнародних договорів України щодо шлюбно-сімейних відносин.

Тема 6. Основи цивільного права України.

Загальна характеристика цивільного права і цивільних правовідносин. Цивільний кодекс України. Суб'єкти цивільних правовідносин. Представництво у цивільному праві. Поняття і зміст права власності. Форми власності та захист права власності в Україні. Цивільно-правові угоди, договори та цивільно-правова відповідальність. Основи спадкового права України.

Тема 7. Основи адміністративного права України.

Адміністративне право як галузь права, його джерела. Відносини, які регулюються адміністративним правом. Форми і методи управління. Адміністративний процес. Адміністративне право і державне управління. Загальна характеристика Кодексу про адміністративні правопорушення. Адміністративне правопорушення. Види адміністративних стягнень. Порядок притягнення до адміністративної відповідальності.

Тема 8. Основи кримінального права України.

Поняття і завдання кримінального закону. Система та принципи кримінального права. Загальна характеристика Кримінального кодексу України. Поняття, ознаки, види злочинів. Стадії вчинення злочину. Добровільна відмова від доведення злочину до кінця. Співучасть у вчиненні злочину. Мета і види кримінального покарання. Обставини, що пом'якшують і обтяжують відповідальність. Поняття неосудності. Особливості відповідальності

неповнолітніх. Звільнення від відбування покарання. Амністія і помилування. Порядок притягнення до кримінальної відповідальності.

Тема 9. Загальні засади юрисдикційної діяльності в Україні.

Засади правоохоронної діяльності: органів внутрішніх справ, Служби безпеки України, Прокуратури України, Податкової служби України. Засади правозахисної діяльності: Уповноваженого Верховної Ради з прав людини, адвокатури України, нотаріату України.

Тема 10. Право Європейського Союзу та стан адаптації до нього українського законодавства.

Історичні аспекти становлення ЄС. Аналіз основних правових документів ЄС. Європейські стандарти правового статусу особи. Структура, функції та повноваження Європейського парламенту. Структура, функції та повноваження Європейської ради, Європейської комісії, Ради ЄС. Особливості організації роботи Суду ЄС. Проблема адаптації українського законодавства до правових норм ЄС.

Рекомендована література та інформаційні ресурси

Основна

1. Гапотій В.Д., Слишик О. Основи права: підручник / В.Д. Гапотій, О.А. Слишик. – Мелітополь: Видавництво МДПУ ім. Б. Хмельницького, 2019. – 882 с.
2. Горюнова Є.О. Євроінтеграція: навч. Посіб. / Є.О.Горюнова. – К.: Академвидав, 2013. – 224 с.
3. Правознавство: навчальний посібник, за заг. ред. С.В. Петкова. – Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2020. – 360 с.
4. Правознавство: Підручник / відп. ред. О.В. Дзера. — К. : Юрінком Інтер, 2008. - 848с.
5. Правознавство: Підручник / за аг. Ред. Крестовської Н.М. – Одеса: Атлант, 2015. – 554 с.
6. Правознавство: Підручник / А.І.Берлач, Д.О.Карпенко, В.С.Ковальський та ін.; За ред. В.В.Копейчикова, А.М.Колодія. - К.: Юріком Інтер, 2005. – 752 с.

Додаткова

1. Кримінальне право України. Загальна частина: Підручник / за ред. М. І. Мельника, В.А. Клименка. — К.: Атіка, 2008. — 375с.
2. Сімейне право України: Підручник / заг.ред. В.П. Мироненко. — К.: "Правова єдність", 2008. — 477с.
3. Трудове право України: Академічний курс: Підручник / за ред. П.Д. Пилипенка. — К.: Видавничий Конституційне право України: Підручник/ В.Ф. Погоріло, В.Л. Федоренко. - К.: Наукова думка, Прецедент, 2006. - 344с.
4. Шляхтун П. П. Конституційне право України: Підручник. — К.: Освіта України, 2008. — 592с.

Інформаційні ресурси

1. ZAKON.RADA.GOV.UA.- БАЗА ДАНИХ УКРАЇНСЬКОГО ЗАКОНОДАВСТВА
2. PRESIDENT.GOV.UA – ПРЕЗИДЕНТ УКРАЇНИ
3. IPORTAL.RADA.GOV.UA – ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
4. KMU.GOV.UA – КАБІNET МІНІСТРІВ УКРАЇНИ
5. CCU.GOV.UA – КОНСТИТУЦІЙНИЙ СУД УКРАЇНИ
6. COURT.GOV.UA – СУДОВА ВЛАДА УКРАЇНИ
7. OMBUDSMAN.GOV.UA – УПОВНОВАЖЕНИЙ З ПРАВ ЛЮДИНИ УКРАЇНИ
8. REYESTR.COURT.GOV.UA – ЄДИНИЙ ДЕРЖАВНИЙ РЕЄСТР СУДОВИХ РІШЕНЬ УКРАЇНИ
9. HELSINKI.ORG.UA – УКРАЇНСЬКА ГЕЛЬСІНСЬКА СПІЛКА З ПРАВ ЛЮДИНИ
10. KHPG.ORG – ХАРКІВСЬКА ПРАВОЗАХИСНА ГРУПА
11. EUROPA.EU – ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ
12. EEAS.EUROPA.EU/DELEGATIONS/UKRAINE/INDEX_UK.HTM – ПРЕДСТАВНИЦТВО ЄС В УКРАЇНИ

13. UKRAINE-EU.BE/EU – ПРЕДСТАВНИЦТВО УКРАЇНИ ПРИ ЄС
14. OMBUDSMAN.EUROPA.EU – ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ОМБУДСМЕН
15. HUB.COE.INT – РАДА ЄВРОПИ
16. COE.KIEV.UA – ОФІС РАДИ ЄВРОПИ В УКРАЇНІ
17. ECHR.COE.INT/ECHR - ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ

Технічне і програмне забезпечення / обладнання

Ноутбук, персональний комп'ютер, мобільний пристрій (телефон, планшет) з підключенням до Інтернет, для: комунікації, виконання домашніх завдань, виконання завдань самостійної роботи.

Види і методи навчання і оцінювання

Код компетентності (згідно ОПП)	Назва компетентності	Код програмного результату навчання	Назва програмного результату навчання	Методи навчання	Методи оцінювання результатів навчання
ЗК1.	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.	ПНР2.	Відтворювати моральні, культурні, наукові цінності, примножувати досягнення суспільства в соціально-економічній сфері, пропагувати ведення здорового способу життя.	МН1 МН5	МО2
ЗК4.	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	ПНР9.	Усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.	МН1	МО2
		ПНР11.	Вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин.	МН3	МО2
ЗК11.	Здатність приймати обґрунтовані рішення.	ПНР 14.	Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку	МН2 МН4	МО9
ЗК12.	Навички міжособистісної взаємодії.	ПНР 17.	Виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в одній або декількох професійних сферах з врахуванням ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.	МН1	МО5
ЗК13.	Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.	ПНР 18.	Використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність.	МН1	МО6 МО7 МО10

СК2.	Здатність здійснювати професійну діяльність у відповідності з чинними нормативними та правовими актами.	ПНР 23.	Показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне, креативне, самокритичне мислення.	МН6 МН7	МО6 МО7 МО10
СК8.	Здатність аналізувати та розв'язувати завдання у сфері економічних та соціально-трудових відносин.	ПНР 24.	Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та свідомо на основі етичних принципів, цінувати та поважати культурне різноманіття, індивідуальні відмінності людей.	МН6 МН7	МО6 МО7

Методи навчання

МН1 – словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);

МН2 – практичний метод (лабораторні та практичні заняття);

МН3 – наочний метод (метод ілюстрацій і метод демонстрацій);

МН4 – робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анування, рецензування, складання реферату);

МН5 – відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);

МН6 – самостійна робота (розв'язання завдань);

МН7 – індивідуальна науково-дослідна робота.

Методи оцінювання результатів навчання

МО1 – екзамени;

МО2 – усне або письмове опитування

МО3 – колоквиум,

МО4 – тестування;

МО5 – командні проєкти;

МО6 – реферати, есе;

МО7 – презентації результатів виконаних завдань та досліджень;

МО8 – презентації та виступи на наукових заходах;

МО9 – захист лабораторних і практичних робіт;

МО10 – залік.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти при вивченні дисципліни «Правознавство»

Поточне тестування та самостійна робота											Сума
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2						ІНД3 20	
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10		
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5		
Модульний контроль 15				Модульний контроль 15							
35				45						20	100

Розподіл за видами діяльності

№ з/п	Вид навчальної діяльності	Оціночні бали	Кількість балів
T1	Відповіді на семінарах (опитування та участь в обговоренні)	5	20
T2	Відповіді на семінарах (опитування та участь в	5	

	обговоренні)		
T3	Відповіді на семінарах (опитування та участь в обговоренні)	5	
T4	Відповіді на семінарах (опитування та участь в обговоренні)	5	
Модульний контроль (виконання самостійної роботи, розв'язування задач)		15	15
T5	Відповіді на семінарах (опитування та участь в обговоренні)	5	30
T6	Відповіді на семінарах (опитування та участь в обговоренні)	5	
T7	Відповіді на семінарах (опитування та участь в обговоренні)	5	
T8	Відповіді на семінарах (опитування та участь в обговоренні)	5	
T9	Відповіді на семінарах (опитування та участь в обговоренні)	5	
T10	Відповіді на семінарах (опитування та участь в обговоренні)	5	
Модульний контроль (виконання самостійної роботи, розв'язування задач)		15	15
ІНДЗ		20	20
Разом			100

Система та критерії оцінювання

Еквівалент оцінки в балах для кожної окремої теми / виду діяльності може бути різний, загальну суму балів за тему визначено в розподілі балів, які отримують здобувачі вищої освіти при вивченні дисципліни. Результат освітньої діяльності здобувача вищої освіти оцінюється згідно Положення про оцінювання знань і умінь здобувачів вищої освіти РДГУ за такими рівнями та критеріями:

Суми балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ЄКТС	Значення оцінки ЄКТС	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою	
					екзамен	залік
90-100	A	відмінно	здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить і опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні здібності	Високий (творчий)	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	здобувач вищої освіти вільно володіє теоретичним матеріалом, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	Достатній (конструктивноваріативний)	добре	
74-81	C	добре	здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати			

			інформацію під керівництвом викладача, загалом самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, з-поміж яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок			
64-73	D	задовільно	здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, з-поміж яких є значна кількість суттєвих	Середній (репродуктивний)	задовільно	
60-63	E	задовільно	здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні			
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу	Низький (рецептивноподуктивний)	незадовільно	не зараховано
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів			

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни є сумою рейтингових оцінок, одержаних за окремі форми навчальної діяльності: поточне та підсумкове оцінювання рівня засвоєння теоретичного матеріалу під час аудиторних занять та самостійної роботи (модульний контроль); оцінка за практичну діяльність; оцінка за ІНДЗ.

Політика дисципліни

При організації освітнього процесу здобувачі вищої освіти, викладачі, методисти та адміністрація діють відповідно до: Положення про організацію освітнього процесу у РДГУ, Положення про академічну доброчесність, Положення про оцінювання знань і умінь здобувачів вищої освіти, Положення про практики, Положення про внутрішнє забезпечення якості освіти. Кожен викладач ставить здобувачам вищої освіти систему вимог та правил поведінки здобувачів вищої освіти на заняттях, доводить до їх відома методичні рекомендації щодо виконання різних видів робіт. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність під час практичного заняття; (не)допустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.

Політика доброчесності

Здобувач вищої освіти виконуючи самостійну або індивідуальну роботу повинен дотримуватись політики доброчесності. У разі наявності плагіату в будь-яких видах робіт здобувача вищої освіти він отримує незадовільну оцінку і повинен повторно виконати завдання, які передбачені у силабусі.